

Oponentské hodnocení rigorózní práce

„Přestupky řidičů páchané v souvislosti s provozem motorových vozidel“

autora Mgr. Petra Jana Bakeše

Posuzovaná rigorózní práce o rozsahu cca 139 číslovaných stran textu (listy označené stranami 96 a 117 zřejmě z důvodu technické chyby neobsahují žádný text) a dalších příloh je věnována zejména vybraným otázkám správního trestání se zaměřením na dopravní přestupky, rozboru právní úpravy některých dopravních přestupků páchaných řidiči motorových vozidel a bodovému hodnocení řidičů.

Rigorosant vyšel při zpracování zvoleného tématu z rozboru příslušné právní úpravy, využil vybranou judikaturu a literaturu. Práce se týká problematiky upravené na národní úrovni, prameny, které by měly zahraniční přesah, jsou využívány jen omezeně, např. v souvislosti se směrnicí o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu (téma regulované touto evropskou směrnicí by si bývalo zasloužilo při zpracování větší pozornost).

Co se týká formální stránky zpracování, členění a strukturu práce lze považovat za logické. Je chybou, že autor souhrnně neuvedl, jaké užívá zkratky (a co je jako zkratka myšleno), takže to může ztížit čtenáři orientaci v textu. Např. na str. 10 se zavádí zkratka „EULP“, později se v textu užívá „EÚLP“ (např. str. 14). Označování zákona č. 361/2000 Sb. zkratkou „zákon o provozu na pozemních komunikacích“ (zavedení zkratky viz str. 8) nerespektuje, že sám zákonodárce užil pro tento zákon v jeho názvu zkratku „zákon o silničním provozu“. Větší pozornost měl věnovat autor dodržování jazykové kultury, zejména psaní velkých písmen (názvy zákonů se zásadně mají psát s malým písmenem na počátku, autor naproti tomu píše např. „Správní řád“ – str. 16 aj., „Trestní zákoník“ – str. 24; dokonce i některé právní instituty nesprávně píše na začátku s velkým písmenem – např. „Pokračování přestupku“ – str. 24, „Příkaz na místě“ – str. 30).

Autor provádí v textu odkazy na užití prameny a v zásadě dodržuje požadovaná citační pravidla. Je však třeba vytknout, že pojmy uváděné na str. 17 až 21, vycházející ze zákona o silničním provozu, nejsou doplněny odkazem na příslušná ustanovení tohoto zákona.

Zpracovávané téma lze považovat za aktuální, neboť se relevantní právní úprava i judikatura stále vyvíjí. Autor přináší zejména v třetí části práce o katalogizaci dopravních přestupků rozbor jednotlivých skutkových podstat přestupků, tuto část lze považovat za těžiště práce. Zpracování textu prvních dvou částí, zaměřených na obecnější otázky správního trestání, zůstává spíše na povrchu a popisu problematiky.

Lze uvést i více konkrétních připomínek k textu v těchto částech práce, např.:

- ke str. 8: chybná citace zákona č. 361/2000 Sb. – správně má být zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu);
- ke str. 12: tvrzení, že společenská škodlivost přestupku „musí být vyšší než nepatrná“, by bylo třeba argumentačně doložit. Výraz „nepatrná“ (škodlivost) přestupkový zákon neužívá. Naopak lze provést srovnání s předchozím trestním zákonem č. 140/1961 Sb., který v souvislosti s tehdy užívaným materiálním pojetím trestného činu stanovil: „Čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak

vykazuje znaky trestného činu.“ (stupeň nebezpečnosti, resp. škodlivosti „nepatrný“ býval spojován právě s přestupky).

- ke str. 16: formulace, že „V poslední době jsme svědky určitého sblížení právních předpisů a zřejmé snahy zákonodárce vytvořit kodifikovaný předpis Trestního práva správního ...“ vyžaduje objasnění. Co má autor na mysli „Trestním právem správním“ v daném kontextu, je jím snad zákon č. 250/2016 Sb.?!)
- ke str. 16: tvrzení autora o existenci „správní úvahy o tom, zda správní orgán nařídí či nenařídí ústní jednání v souvislosti s projednáním přestupku“ není argumentačně doloženo. Požádá-li obviněný či poškozený o nařízení ústního jednání, má podle autora správní orgán prostor pro „správní uvážení“, zda ústní jednání nařídí či nenařídí?
- ke str. 28: napomenutí bylo i podle předchozích přestupkových zákonů formálním druhem sankce za přestupek, a to sankce trestní povahy, bez ohledu na to, jak byla pozitivně právně označena [opatření - § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. 60/1961 Sb., sankce - § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., správní trest - § 35 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb.] – platná zákonná úprava v tomto směru neznamená změnu. Vždy platilo, že sankce (trest) napomenutí je vykonána tím, že je pravomocně uložena ve správním rozhodnutí o přestupku.
- ke str. 34: zřejmě omylem se píše o „blokové“ pokutě;
- ke str. 37, 38: případná možnost užití rozhodnutí o schválení narovnání v případě dopravních přestupků by si vyžádala podrobnější právní rozbor, zejm. s ohledem na požadavek § 87 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona, aby taková dohoda nebyla v rozporu s veřejným zájmem a byla dostačující vzhledem k povaze a závažnosti přestupku;
- ke str. 40: vysvětlení objektivní stránky přestupku by vyžadovalo podrobnější a přesnější rozbor, co v ní má být obsaženo;
- ke str. 42: autorem naznačené dělení dopravních přestupků na dopravní přestupky se zaviněním a bez zřetele na zavinění by vyžadovalo vysvětlení, jaké dopravní přestupky nevyžadující zavinění má na mysli.

Podle Protokolu o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce provedeného v systému Theses.cz, je míra podobnosti předložené práce s jinými pracemi 10 %. Tato shoda vychází především z užívání formulací právních předpisů, zejména skutkových podstat příslušných přestupků, a z citací textů soudních rozhodnutí, jako je tomu v jiných pramenech.

Přes uvedené výhrady hodnotím předloženou rigorózní práci tak, že odpovídá požadavkům stanoveným na rigorózní práci a doporučuji ji k obhajobě.

Úspěšnost uchazeče při ústní obhajobě v rámci státní rigorózní zkoušky bude záviset na jeho argumentační schopnosti obhájit předloženou práci.

Doporučuji autorovi, aby se při ústní obhajobě věnoval otázkám, ke kterým se vztahují výše uvedené konkrétní připomínky.

V Plzni dne 28. ledna 2019

doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.